

Protocol (Dreigen met) agressie en geweld

Agressie en (en het dreigen met) geweld worden gezien als grensoverschrijdend gedrag. Uitgangspunt is dat op het schoolterrein en binnen de schoolpoorten iedere vorm van verbaal en fysiek geweld/agressie en seksuele intimidatie door ouders, medewerkers, leerlingen, vrijwilligers, stagiaires, e.d. zoveel mogelijk voorkomen en niet getolereerd wordt. Hieronder worden tevens verstaan aanhoudend pesten, diefstal, vernieling, vuurwerkbezit en/of wapenbezit.

Medewerkers zijn zich bewust van een eigen professionele houding in het omgaan met agressie. De medewerkers trachten met professioneel handelen agressie en geweld te voorkomen door:

1. dreigende situaties te her- en onderkennen
2. agressieve leerlingen te separeren
3. agressieve momenten middels afleiding te doorbreken (humor, andere prikkels)
4. te praten met betreffende leerlingen om het onderliggende conflict duidelijk te krijgen en op te lossen
5. lichamelijk ingrijpen als er gevaar voor de leerling, een ander of jezelf ontstaat
6. leerlingen die lichamelijk geweld hebben gepleegd, door de schoolleiding te laten schorsen

Grensoverschrijdend gedrag door een medewerker wordt niet getolereerd. Mocht het toch voorkomen, dan deelt de medewerker dit onmiddellijk mee aan de directie. Opstandig en agressief gedrag komt overal voor, ook op school en in de klas. Met goed pedagogisch handelen van de leraar en een prettig klimaat kunnen veel problemen voorkomen worden. Toch kan er in elke klas een situatie ontstaan waarin een medewerker het noodzakelijk acht fysiek in te grijpen. Het gaat dan om situaties waarbij het gedrag van een leerling een ernstig gevaar vormt voor de gezondheid of veiligheid van zichzelf of voor anderen, en alleen door onmiddellijk ingrijpen kan worden voorkomen. Het uitgangspunt hierbij is dat niet ingrijpen erger is dan wel ingrijpen. Alleen in deze situaties kan fysiek ingrijpen in sommige gevallen gerechtvaardigd worden. Dit gebeurt altijd achteraf. Verder neemt de leraar in overleg met de directie zo snel mogelijk contact op met de ouders om het gebeurde te melden en uit te leggen. Als de ouders van de leerling een klacht indienen bij de directie wordt een gesprek geregeld tussen de ouders en de directie. De directie houdt van elk voorval een dossier bij. Ondanks het feit dat valt uit te leggen dat er sprake was van een emotionele reactie, behouden ouders het recht aangifte te doen bij de politie en gebruik te maken van de officiële wegen. De klachtenregeling staat op de website van OZHW en de school en is op te vragen bij de schooladministratie.

Voor ernstige incidenten is een aantal zaken vastgelegd:

1. de directie wordt onmiddellijk geïnformeerd en start een onderzoek
2. de vertrouwenspersoon wordt direct ingeschakeld
3. er wordt meteen hulp en zorg verleend na de gebeurtenis
4. voor de opvang en nazorg van het slachtoffer wordt een persoon verantwoordelijk gesteld
5. er is een draaiboek rond opvang van slachtoffers met vermelding van de regels die voor opvang gelden
6. het draaiboek is bekend gemaakt binnen de organisatie
7. er is een sociale kaart aanwezig bij de leden van de schoolleiding met duidelijke verwijzing naar gespecialiseerde hulpverlening
8. de schoolleiding evalueert of het veiligheidsbeleid bijgesteld moet worden.

Er is een dunne scheidslijn tussen acceptabel fysiek ingrijpen en grensoverschrijdend fysiek ingrijpen bij situaties van onmiddellijkheid. De criteria voor de overwegingen van de klachtencommissies:

- Een werknemer mag beetpakken en in bedwang houden als daarvoor een deugdelijk protocol bestaat en hij/zij daar in overeenstemming naar handelt. De medewerker blijft altijd op persoonlijke titel aanspreekbaar, ongeacht of de school beleid erop voert of niet. Het moet proportioneel zijn. Er mag dus geen onnodig geweld gebruikt worden, maar slechts die mate die nodig is om de situatie te herstellen.
- Het moet subsidiair zijn. Fysiek ingrijpen mag alleen als er geen alternatieven meer zijn. Alternatieven genieten altijd de voorkeur.

Melden van incidenten agressie en geweld

Om agressie en geweld doeltreffend aan te pakken moet bekend zijn welke voorvallen van agressie en geweld binnen de schoolorganisatie hebben plaatsgevonden. Het vastleggen van deze voorvallen geeft een totaalinzicht in de aard en omvang van het onacceptabel gedrag. Het melden van dit soort voorvallen geeft collega's inzicht in bepaalde situaties, waardoor zij zich in de toekomst hier beter op kunnen voorbereiden. Na een melding kan er eveneens direct begonnen worden met de opvang van het slachtoffer en het horen van eventuele getuigen. Het totale overzicht wordt ook gebruikt als input voor het eventueel bijstellen van het veiligheidsbeleid.

Alle gevallen waarin de norm - zoals beschreven in de Gedragscode OZHW voor VO en PO en het Protocol voor Agressie en Geweld - wordt overtreden, worden gemeld en geregistreerd. Bij een melding worden onderstaande aspecten zo volledig mogelijk vermeld:

1. Wie zijn er bij het voorval betrokken? Hierbij moet de naam van het slachtoffer, de naam van de dader en de naam van eventuele getuigen worden genoemd. Er moet aangegeven worden of de betrokkenen deel uit maken van de school of er buitenstaanders betrokken waren.
2. Wat was de rol van alle betrokkenen, m.a.w. welke inbreng in het incident hebben de betrokkenen gehad, wat was het doel / doelwit van het agressieve gedrag en wat zijn de gevolgen voor betrokkenen, inclusief de school?
3. Waar en wanneer vond het voorval plaats? Hierbij is van belang de mogelijke betrokkenheid van de school geografisch en chronologisch te bepalen. De school is betrokken bij incidenten tussen leerlingen van de school, tussen medewerkers van de school en leerlingen van de school op weg van en naar school en tijdens het verblijf op school. Indien het voorval zich buiten deze tijdspanne heeft afgespeeld is de school slecht zijdelings bij het gebeuren betrokken. Een en ander kan ook gelden t.a.v. de ouders.
4. Waarom vond het voorval plaats? De context van het gebeuren heeft invloed op de reactie van de school. Als er bijvoorbeeld sprake is van een eerste incident kan de school besluiten het één en ander intern af te wikkelen op basis van didactische / pedagogische aspecten. Is er sprake van recidive dan kunnen er verdergaande maatregelen genomen worden.
5. Wat is er bij het voorval gebruikt? Er moet geregistreerd worden of er gebruik is gemaakt van hulpmiddelen. Indien er wapens aan het incident te pas zijn gekomen moet de schoolleiding aangifte doen.

6. Welke maatregelen zijn er genomen om dergelijke incidenten bij de betrokkenen in de toekomst te voorkomen? Er wordt duidelijk vermeld welke afspraken er door de school zijn gemaakt met alle directe en indirecte betrokkenen.
7. Wordt er aangifte gedaan en/of wordt er een schadevergoeding gevraagd/overwogen/toegekend? Bij een aangifte moet het registratienummer van de aangifte vermeld worden in de schoolregistratie.
Bij een schadevergoeding moet aangegeven worden of de school betrokken is bij deze actie of dat er sprake is van een particuliere aanvraag voor schadevergoeding.